

Complexnummer: 511156

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Welgelegen

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

511155, 511157, 511158, 511159

Woonplaats

Warnsveld

Gemeente

Zutphen

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdobject

Molenstraat 2, 7231 KN te Warnsveld

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex

In structuur en grotendeels in detail gaaf bewaarde historische buitenplaats met HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), PRIEEL TEN ZUIDWESTEN VAN HET HUIS (3), PRIEEL TEN WESTEN VAN HET HUIS (4).

De geschiedenis van de historische buitenplaats Welgelegen gaat terug tot in de 16de eeuw. Op de plaats van het Huis Welgelegen stond oorspronkelijk een rosmolen voor het uitpersen van olie, die in 1571 als "die olde oely moele" vermeld wordt, en die er toen dus al geruime tijd stond. In 1650 wordt het huis in een koopakte de herberg "daer de Roscam uithangt" genoemd. Waarschijnlijk bestond het huis toen uit een dubbel dwarshuis met achtergelegen boerderij. Omstreeks 1832 werd het huis gekocht door Willem van der Muelen (1787-1847) en veranderde het van bestemming van herberg tot buitenplaats. Van der Muelen liet in deze tijd een nieuwe vleugel in classicistische trant aanbouwen en liet het nog bestaande kleinschalige park in landschapstijl aanleggen. In 1870 werd op de buitenplaats een meisjescostschool gevestigd, wat tot een verhoging van de tegen het huis gesitueerde boerderij heeft geleid. In 1897 werd Welgelegen gekocht door mevrouw VerLoren van Themaat-Kronenberg, eigenaresse van het aan de andere zijde van de Rijksstraatweg gelegen huis Alpha. Haar oudste dochter Elize Henriëtte Adelaïde VerLoren van Themaat ging op Welgelegen wonen en beheerde het oostelijke deel van het park. De twee priëlen in dit deel van het park dateren uit omstreeks 1900 en zijn waarschijnlijk toevoegingen uit de tijd dat de buitenplaats werd bewoond door mevrouw VerLoren van Themaat jr. Het westelijke deel van het park deed dienst als overtuin van huis Alpha. Het familieverband is er waarschijnlijk de oorzaak van, dat beide parkdelen, ondanks deze scheiding, toch een eenheid bleven vormen. Het complex van de historische buitenplaats Welgelegen wordt aan de noord-, oost-, en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zuidzijde begrensd door respectievelijk de Rijksstraatweg, de Molenstraat en het Bongerspad. Aan de westzijde wordt het huis door een weiland begrensd. Op de bij de bescherming behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de onderdelen aangegeven.

Waardering

De HISTORISCHE BUITENPLAATS WELGELEGEN is van algemeen cultuur-, architectuur- en tuinhistorisch belang:

- vanwege het hoofdgebouw, dat vanaf 1832 werd verbouwd tot hoofdgebouw van de buitenplaats Welgelegen en waarin de verschillende functies van het gebouw als herberg, boerderij, hoofdgebouw van de buitenplaats en kostschool in het grondplan, gevelindeling en inwendige constructie nog herkenbaar zijn gebleven;
- vanwege de historische tuin- en parkaanleg, die een goed en zeer zeldzaam voorbeeld vormt van een kleine gaaf bewaarde landschappelijke aanleg uit de eerste helft van de 19de eeuw, met enkele toevoegingen uit de eerste helft van de 20ste eeuw;
- vanwege de ornamentale waarde van de twee tuinpriëlen uit circa 1900.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511155

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	14 februari 2005
Kadaster deel/nr	82862/161

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Warnsveld	Zutphen	Gelderland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Warnsveld	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Warnsveld	L			2547
Warnsveld	L			2704

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1

Op rechthoekige grondslag deels onderkelderd HOOFDGEBOUW Huis Welgelegen onder met oud-Hollandse pannen gedekte schilddaken. De complexe opbouw van het huis kan uit verschillende bouwfases en functies ervan worden verklaard. De geschiedenis van het huis gaat in ieder geval tot de zestiende eeuw terug; In een acte uit 1571 was ter plaatse een hofstede met rosmolen gesitueerd. In een acte uit 1650 wordt het complex een herberg "daar de roscam uithangt" genoemd. In die tijd bestond het huis waarschijnlijk uit een (dubbel) dwarshuis met achtergelegen boerderij. Deze opzet van een dubbel dwarshuis met aangrenzende boerderij is thans nog in de dakconstructie van twee met de lange zijden aaneengesloten schilddaken aan de noordzijde en aan het afgewolfde zuidelijke dak in aanzien en in constructie zichtbaar. Omstreeks 1870, toen op Welgelegen een meisjeskostschool werd gevestigd, werd het noordelijke deel van de boerderij verhoogd tot het niveau van het dubbele dwarshuis, zodat een brede nieuwe oostelijke gevelwand ontstond. Al eerder, in 1832, toen het huis zijn functie als herberg verloor en een buitenplaats werd, werd aan de westzijde een geheel nieuwe vleugel opgetrokken in classicistische trant met een centraal gelegen terugliggend portiek. Uit deze tijd dateert waarschijnlijk ook de uniforme opzet van de noordgevel met empirevensters en werden de daken van het oorspronkelijke dubbele dwarshuis aan de noordoost en westzijde tot één enkel pseudo afgeknot schilddak gemaakt. Noordzijde: deels gepleisterd (linker helft) en deels in rode baksteen opgetrokken gevel met begane grond. Links 3 empire 6-ruits schuifvensters en op de verdieping 3 empire 4-ruits schuifvensters. In het rechter gedeelte beganegronds twee blinde vensterpartijen en op de verdieping links een 4-ruits empire schuifvenster. Aan de noordzijde zijn drie bouwgedeelten te onderscheiden: de omstreeks 1832 tot een uniforme gevelpartij verbouwde zijgevels van het dwarshuis (rechts) gepleisterd, de omstreeks 1870 opgetrokken eveneens gepleisterde gevelpartij van de kostschool, het achterste in rode baksteen opgetrokken deel van de zijgevel van de boerderij. Het rechter gedeelte vertoont iets uit het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

midden de via een hardstenen bordes van 3 treden toegankelijke entree deur, voorzien van een dubbel bovenlicht en van een omlijsting door pilasters en kroonlijst. Aan weerszijden een empire 6-ruits schuifvenster met persiennes. Op de verdieping rechts een empire 4-ruits schuifvenster met persiennes en iets links boven de entree-deur een ovaal dubbel venster met 12-ruits indeling. Het middengedeelte vertoont rechts een eigen, door een bakstenen bordes van twee treden voorafgegane ingang met 2-ruits bovenlicht en links hiervan vier 6-ruits schuifvensters. Op de verdieping rechts een 6-ruits schuifvenster met persiennes en links 3 kleine 8-zijdige vensters. Het boerderijgedeelte heeft aan deze zijde wederom een ingang met 2-ruits bovenlicht. Centraal in de achter (zuid-) gevel van de boerderij het getoogde bouwspoor van een staldeur, sinds de 19de eeuw opgevuld met baksteen en voorzien van een deur met bovenlicht. Links hiervan een 20-ruits en een 8-ruits venster en uiterst links een getoogde deur. De in rode baksteen opgetrokken westgevel van de boerderij laat aan de linkerzijde een deurpartij zien met links hiervan een 8-ruits venster en rechts drie op ongelijke plaats gesitueerde meerruits vensters. Op de verdieping de in de kostschoolperiode verhoogde gepleisterde en links uitgebouwde gevelpartij met rechts een 4-ruits schuifvenster met persiennes en links hiervan twee 6-ruits schuifvensters, waarvan het rechter eveneens van persiennes is voorzien. Beganegronds aan de linkerzijde een eenvoudige toegangsdeur. De haaks hieraan omgaande gepleisterde zuidzijde van het oorspronkelijke dwarshuis vertoont beganegronds en op de verdiepingen een onregelmatige indeling van meerruits vensters. De westgevel van het in 1831 uitgebouwde deel van het huis heeft een gepleisterd risalerend middenstuk, dat tot boven de daklijst is verhoogd en dat van een eigen kroonlijst is voorzien. De gevelpartij is aan weerszijden in rode baksteen opgetrokken en wordt beëindigd door gepleisterde, de zijgevels omgaande hoeklisenen. De voor- en zijgevels van deze vleugels worden door een kroonlijst afgesloten. Centraal in het westelijk risalerende deel de terugliggende en door een bordes van twee treden voorafgegane glazen 4-ruits deur met halfrond bovenlicht. Aan weerszijden twee empire 6-ruits schuifvensters. Op de verdieping vijf empire 4-ruits schuifvensters. De rechter zijde van deze vleugel vertoont beganegronds een dubbele glazen 4-ruits deur met persiennes en op de verdieping een T-venster met persiennes.

Waardering

Het HOOFDGEBOUW HUIS WELGELEGEN is in cultuurhistorisch en architectonisch opzicht van algemeen belang vanwege:

- de diverse bouwfases vanaf de 17de eeuw en de diverse daaraan gekoppelde functies, die in het aanzicht, grondplan en bouwkundige constructie van het gebouw nog goed herkenbaar zijn;
- de ensemblewaarden in relatie tot de tuin- en parkaanleg;
- de architectonische gaafheid.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511157

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	14 februari 2005
Kadaster deel/nr	82862/95

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Warnsveld	Zutphen	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Warnsveld	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Warnsveld	L			1818
Warnsveld	L			2548
Warnsveld	L			1817
Warnsveld	L			598

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG. Het park in landschapsstijl van Welgelegen werd omstreeks 1832 aangelegd toen het huis door de nieuwe eigenaar Willem van der Muelen (1787-1847) aan de achterzijde met een nieuwe classicistische vleugel werd uitgebreid. Het relatief kleinschalige park werd op deze vleugel georiënteerd en bestaat uit een kleine en erachter gelegen grote ovaalvormige open ruimte (gazon) waar omheen in landschappelijke trant heesters (Rododendron, Hulst, Taxus) en bomen (Kastanje, Plataan, Linden, Beuk, Sophora japonica - thans een van de drie bewaarde Honingbomen in Nederland -, Sneeuwkllokjesboom, Lariks, verschillende andere Naaldbomen) zijn geplant, deels als groep, als solitair en als omlijsting, waardoor een naar buiten toe besloten parkcompositie werd bereikt. Het park wordt door een kleinschalig patroon van slingerpaden doorsneden (deels oorspronkelijk en deels in het begin van de 20ste eeuw aangelegd), die voorts langs twee strategisch in de ruimtelijke opzet van het park geplaatste tuinpriëlen voeren. Aan de zuidzijde bevindt zich vanouds het nutstuingedeelte van de aanleg, waarvan de inrichting thans voor de bescherming van ondergeschikte betekenis is. Dit geldt eveneens voor de smalle en lange open ruimte aan de westzijde waarvan de inrichting van recente datum is en die voor de aanleg als groenbuffer van waarde is.

Waardering

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG is in cultuurhistorisch en architectonisch opzicht van algemeen belang:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als voorbeeld van een gaaf bewaard en als zodanig zeldzaam kleiner park in landschapsstijl uit de eerste helft van de 19de eeuw, met enkele toevoegingen uit het begin van de 20ste eeuw.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 511158

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	14 februari 2005
Kadaster deel/nr	82862/106

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Warnsveld	Zutphen	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Warnsveld	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Warnsveld	L			2548

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 3

Houten aan 3 zijden open TUINPRIEEL (voormalig tennishuisje) uit circa 1900. 6-vormige ongelijkzijdige grondslag onder schuin afhellend lessenaarsdak (thans met bitumen gedekt). Het in het westelijke parkgedeelte gesitueerde prieel is aan de open voor (oost-)zijde van een ornamentele daklijst voorzien. De twee smalle zijden aan weerszijden van de voorzijde vertonen open vlakken met visgraat-, ruit-, en kruismotieven.

Waardering

Het TUINPRIEEL is in cultuurhistorisch en architectonisch opzicht van algemeen belang:

- als representatief voorbeeld van een klein houten tuinprieel uit circa 1900 in een klein park in landschapstijl;
- vanwege de ornamentele waarde;
- vanwege de ensemblewaarden.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Prieel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511159

Status rijksmonument
Inschrijving register* 14 februari 2005
Kadaster deel/nr 82862/62

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Warnsveld Zutphen Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Warnsveld

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Warnsveld L 2548

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 4

Houten PRIEEL uit circa 1900. Op rechthoekige grondslag onder zadeldak gesitueerd in het park even ten zuiden zuidwesten van huis. Het aan de voor (ZO-)zijde open prieel vertoont aan weerszijden van deze open ingang een 2-ruits venster en aan de zijden een dubbel 4-ruits (links) en een 6-ruits venster. De topgevel aan de voorzijde laat eenvoudig ornamenteel vakwerk zien.

Waardering

Het PRIEEL is in cultuurhistorisch en architectonisch opzicht van algemeen belang:

- als representatief voorbeeld van een klein houten tuinprieel uit circa 1900 in een klein park in landschapsstijl;
- vanwege de ornamentele waarde;
- vanwege de ensemblewaarden.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Priëel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument